

Pääkirjoitus:

Auto, tekniikka ja kuljetus 6/2019

Sähköpotkulautojen

nousu ja uho

Tänä kesänä suurimmissa suomalaiskaupungeissa ei ole voinut välttyä törmäämästä uuden kuljetusmuodon läpimurtoon. Älypuhelinsovelluksella vuokrattavat sähköpotkulaudat ilmestyivät maaliskuun alussa käytännössä tyhjistä Helsingin kaduille. Nyt potkulautapalveluja tarjoavia yrityksiä toimii Suomen suurimmissa kaupungeissa jo useita ja levittäytyminen pienempiinkin kaupunkeihin on suunnitteilla. Samaan ilmiöön on voinut törmätä muissakin Euroopan maissa, eikä törmääminen ole pelkästään kuvainnollista. Puhelimen ja gps-paikantimen avulla toimiva varausjärjestelmä mahdollistaa laitteen jättämisen käytännössä mihin tahansa tietyn alueen sisällä, mikä on johtanut potkulautojen lojumiseen ympäri kaupunkia, harmittavan usein keskellä jalkakäytävää.

Uusi ajoväline ei ole myöskään solahtanutjo vakiintuneiden liikkumismuotojen virtoihin täysin ilman kitkaa. Julkisella liikenteellä, autoilijoilla, pyöräilijöillä ja kävelijöillä on ollut vaikeuksia omaksua äänettömästi ja yllättävän nopeasti liikkuvia pieniä ajoneuvoja, joihin ei ole totuttu kyseisissä määrin olemassa olevassa infrastruktuurissa ja liikennekulttuurissa.

Sähköpotkulautojen nopea yleistyminen on näkynyt kuljetusalalla niiden litiumakuista johtuvasta palo- ja räjähdysvaaran kasvusta kuljetuksissa ja varastoinnissa. Sähkölautojen litiumakkujen oikeanlaiseen merkintään ja kuljetukseen vaaditaan kiinnittämään entistä tarkemmin huomiota. Sähköpotkulautojen nopea yleistyminen on nostattanut oikeutetusti ärtymystä niiden aiheuttamista häiriöistä, kuten myös huolta niiden vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen. Kovin monipuolista tilastotietoa potkulautojen vaikutuksesta ei vielä ole ehditty kerätä, mutta sairaaloista on kantautunut tietoa uuden potilasryhmän syntymisestä.

Potkulautaonnettomuudessa loukkaantuneet eivät ole aina niiden kuljettajia. Kaksipäällä humalassa ohjastettava, yli 20 km/h kulkeva sähköpotkulauta voi aiheuttaa helposti tapaturmia sivullisille, varsinkin jos liikennesäännöissä on vielä epäselvyyksiä.

Huiman suosion saavuttaneella liikkumismuodolla on selkeästi kysyntää ja sen täysi

kieltäminen ei välttämättä ole perusteltua. Toimivien pelisääntöjen luominen tosin olisi enemmän kuin suotavaa.

Esimerkiksi Saksassa valtion valtuuttama ajoneuvojen turvallisuutta valvova järjestö KÜS esittää selviä turvallisuusvaatimuksia sähköpotkulaudoille yleisessä liikenteessä. KÜS esittää muun muassa vaatimuksia lautojen kunnolliselle tarkastamiselle, rajoituksia laitteiden teholle ja painolle, sekä liikennelakeja, kuten ikä- ja promillerajan ja ajon kieltämisen jalkakäytävällä ankaran rangaistuksen uhalla. Sähköpotkulautojen logistisia haittoja voi ehkäistä esimerkiksi vaatimalla vuokrauspalveluja tarjoavia yrityksiä käyttämään telineitä.

Sähkölauta ei ole ainoa kuljetukseen liittyvä teknologia, joka on yleistynyt nopeasti viime vuosina. Esimerkkeinä muun muassa dronet tai älypuhelinien mahdollistamat Uberin tapaiset taksipalvelut. Kyseisissä tapauksissa sääntöjä on yhtä lailla jouduttu ja joudutaan edelleen selvittämään.